

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 113. sjednici, održanoj 21. januara 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O MATERIJALIMA I PREDMETIMA NAMIJENJENIM ZA KONTAKT S HRANOM

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Pravilnikom o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom (u daljnjem tekstu: Pravilnik) regulira se upotreba i uslovi stavljanja na tržište materijala i predmeta namijenjenih da direktno ili indirektno dođu u kontakt s hranom, a s ciljem osiguranja visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Član 2. (Definicije)

Osnovni pojmovi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **sljedivost** je mogućnost ulaženja u trag i praćenja materijala ili predmeta kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije;
- b) **stavljanje na tržište** je držanje materijala i predmeta u svrhu prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili bilo koji drugi oblik prijenosa, bez obzira na to da li su besplatni ili nisu, i prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa;
- c) **aktivni materijali i predmeti u kontaktu s hranom** (u daljnjem tekstu: aktivni materijali i predmeti) su materijali i predmeti čija je namjena da produže trajnost ili da poboljšaju stanje upakovane hrane. Oni su izrađeni tako da sadrže komponente koje bi trebalo da oslobađaju ili apsorbiraju supstance u upakovanu ili iz upakovane hrane ili sredine koja okružuje hranu;
- d) **inteligentni materijali i predmeti u kontaktu s hranom** (u daljnjem tekstu: inteligentni materijali i predmeti) su materijali i predmeti koji nadziru stanje upakovane hrane ili sredine koja okružuje hranu;
- e) **firma** je svako preduzeće, javno ili privatno, koje za dobit ili ne, ostvaruje bilo koju djelatnost, povezanu s bilo kojom fazom proizvodnje, prerade i distribucije materijala i predmeta;

f) **subjekat u poslovanju** je fizičko ili pravno lice čija je odgovornost da osigura da se odredbe ovog pravilnika provode u firmi pod njegovim nadzorom.

Član 3.
(Primjena odredbi)

Ovaj pravilnik primjenjuje se na materijale i predmete, uključujući aktivne i inteligentne materijale i predmete u kontaktu s hranom (u daljnjem tekstu: materijali i predmeti), koji su u svom krajnjem stanju:

- a) namijenjeni da budu dovedeni u kontakt s hranom; ili
- b) su već u kontaktu s hranom i bili su namijenjeni u tu svrhu; ili
- c) se razumno može očekivati da bi mogli doći u kontakt s hranom ili da bi njihovi sastojci mogli preći u hranu pod uobičajenim i predvidljivim uslovima upotrebe.

Član 4.
(Izuzeci od primjene)

Odredbe ovog pravilnika ne primjenjuju se na:

- a) materijale i predmete koji se nabavljaju kao antikviteti;
- b) materijale za prekrivanje ili premazivanje, kao što su materijali za prekrivanje kore sira, gotove mesne proizvode ili voće, koji su sastavni dio hrane i mogu se konzumirati zajedno s tom hranom;
- c) stalnu javnu ili privatnu opremu za snabdijevanje vodom.

Član 5.
(Opći zahtjevi)

(1) Materijali i predmeti, uključujući aktivne i inteligentne materijale i predmete, proizvode se u skladu s dobrom proizvođačkom praksom tako da, pod uobičajenim ili predvidljivim uslovima upotrebe, njihovi sastojci ne prelaze u hranu u količinama koje bi mogle:

- a) ugroziti zdravlje ljudi; ili
- b) prouzrokovati neprihvatljive promjene u sastavu hrane; ili
- c) prouzrokovati pogoršanje organoleptičkih svojstava hrane.

(2) Označavanje, reklamiranje i predstavljanje materijala ili predmeta ne smiju obmanjivati potrošače.

Član 6.

(Posebni zahtjevi za aktivne i inteligentne materijale i predmete)

- (1) U primjeni člana 5. stav (1) tač. b) i c) ovog pravilnika, aktivni materijali i predmeti mogu dovesti do promjena u sastavu ili organoleptičkim svojstvima hrane pod uslovom da su te promjene usklađene s odgovarajućim propisima iz oblasti hrane.
- (2) Do usvajanja dodatnih propisa u vezi s aktivnim i inteligentnim materijalima i predmetima, supstance uključene u aktivne materijale i predmete s namjenom da se oslobađaju u hranu ili sredinu koja okružuje hranu, odobravaju se i koriste u skladu s odgovarajućim propisima iz oblasti hrane, te moraju biti usklađene s odredbama ovog pravilnika i njegovim provedbenim mjerama.
- (3) Supstance iz stava (2) ovog člana smatraju se sastojcima hrane u smislu odredbi Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08).
- (4) Aktivni materijali i predmeti ne smiju dovoditi do promjena u sastavu ili organoleptičkim svojstvima hrane (npr. prikrivanje kvarenja hrane), što bi moglo potrošače dovesti u zabludu.
- (5) Inteligentni materijali i predmeti ne smiju davati podatke o stanju hrane koji bi potrošače mogli dovesti u zabludu.
- (6) Aktivni i inteligentni materijali i predmeti koji su već u kontaktu s hranom moraju se označiti na odgovarajući način kako bi potrošač mogao identificirati nejestive dijelove.
- (7) Aktivni i inteligentni materijali i predmeti moraju se označiti na odgovarajući način tako da jasno ukazuju da se radi o aktivnim i/ili inteligentnim materijalima ili predmetima.

Član 7.

(Posebne mjere)

- (1) Za grupe materijala i predmeta iz Aneksa I. koji je sastavni dio ovog pravilnika, i gdje je to odgovarajuće, za kombinacije tih materijala i predmeta ili za reciklirane materijale i predmete koji se koriste u proizvodnji tih materijala i predmeta, mogu se usvojiti ili izmijeniti posebne mjere u skladu s postupkom iz stava (2) ovog člana.
- (2) Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine donošenje propisa iz ove oblasti.

Član 8.

(Deklariranje)

- (1) Ne dovodeći u pitanje posebne mjere iz člana 7. ovog pravilnika, materijali i predmeti, koji još uvijek nisu u kontaktu s hranom, kada se stave na tržište označavaju se:

- a) riječima "*za kontakt s hranom*", ili posebnom oznakom (npr. aparat za kafu, vinska boca, supena kašika) ili simbolom iz Aneksa II. koji je sastavni dio ovog pravilnika;
  - b) ako je to potrebno, posebnim uputstvom kojeg se treba pridržavati radi sigurne i odgovarajuće upotrebe;
  - c) nazivom ili trgovačkim nazivom i, u oba slučaja, adresom proizvođača, prerađivača, ili prodavača odgovornog za stavljanje na tržište i registriranog u Bosni i Hercegovini;
  - d) odgovarajućom deklaracijom ili identifikacijskom oznakom kako bi se osigurala sljedivost materijala ili predmeta, na način propisan u članu 11. ovog pravilnika;
  - e) kod aktivnih materijala i predmeta, podacima o dozvoljenoj upotrebi ili upotrebama i drugim bitnim podacima kao što su naziv i količina supstanci koje aktivna komponenta ispušta, kako bi se omogućilo subjektima u poslovanju s hranom koji upotrebljavaju te materijale i predmete da djeluju u skladu s odgovarajućim propisima iz oblasti hrane, uključujući propise o deklariranju hrane.
- (2) Podaci iz stava (1) tačka a) ovog člana nisu obavezni za predmete koji su, zbog svojih karakteristika, jasno namijenjeni za kontakt s hranom.
- (3) Podaci koji se zahtijevaju u stavu (1) ovog člana moraju biti vidljivi, jasno čitki i neizbrisivi.
- (4) Zabranjuje se trgovina na malo materijala i predmeta ako podaci iz stava (1) tač. a), b) i e) nisu dati na jeziku koji je lako razumljiv za kupce.
- (5) Za predmete i materijale koji se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine deklaracija mora biti napisana na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (6) St. (4) i (5) ovog člana ne sprečavaju da se pojedinosti deklariranja navedu na više jezika.

Član 9.

(Deklariranje u maloprodaji)

- (1) U fazi maloprodaje, podaci koji se zahtijevaju u članu 8. stav (1) ovog pravilnika moraju biti prikazani na:
- a) materijalima i predmetima ili na njihovim pakovanjima; ili
  - b) oznakama koje su pričvršćene na materijale i predmete ili na njihova pakovanja; ili
  - c) natpisu koji je u neposrednoj blizini materijala i predmeta i koji je jasno vidljiv kupcima; za podatke iz člana 8. stav (1) tačka c) ovog pravilnika, ali ova opcija vrijedi samo ako, iz tehničkih razloga, ti podaci ili deklaracija na kojoj su sadržani ti podaci ne može biti pričvršćena na materijale i predmete ili u fazi proizvodnje ili u fazi prodaje.

(2) U fazama stavljanja na tržište, osim faze maloprodaje, podaci koji se zahtijevaju u članu 8. stav (1) ovog pravilnika moraju se izložiti na:

- a) popratnim dokumentima; ili
- b) deklaracijama ili pakovanjima; ili
- c) samim materijalima i predmetima.

(3) Podaci predviđeni članom 8. stavom (1) tač. a), b) i e) ovog pravilnika ograničeni su na materijale i predmete koji su usklađeni s:

- a) kriterijima koji su utvrđeni u članu 5. ovog pravilnika, a gdje je to primjenljivo, i u članu 6. ovog pravilnika; i
- b) posebnim mjerama iz člana 7. ovog pravilnika ili, u njihovom nedostatku, s odgovarajućim propisima koji se odnose na te materijale i predmete.

Član 10. (Izjava o usklađenosti)

(1) Posebne mjere iz člana 7. ovog pravilnika zahtijevaju da se uz materijale i predmete na koje se te mjere odnose priloži pismena izjava o usklađenosti s propisima koji se na njih primjenjuju.

(2) Izjavu iz stava (1) ovog člana izdaje proizvođač ili uvoznik koji je registriran u Bosni i Hercegovini.

(3) Odgovarajuća dokumentacija kojom se dokazuje ta usklađenost je, na zahtjev, dostupna nadležnim organima.

Član 11. (Sljedivost)

(1) Kako bi se olakšala kontrola i povlačenje neispravnih proizvoda, u svim fazama, osigurava se sljedivost materijala i predmeta, informiranje potrošača i utvrđivanje odgovornosti.

(2) Poštujući tehnološke izvodljivosti, subjekti u poslovanju dužni su uspostaviti sisteme i postupke kako bi se omogućila identifikacija privrednih subjekata iz kojih i u koja se dostavljaju materijali ili predmeti i, gdje je to odgovarajuće, supstance ili proizvodi na koje se odnosi ovaj pravilnik i njegove provedbene mjere, koji se koriste u njihovoj proizvodnji. Ti podaci su, na zahtjev, dostupni nadležnim organima.

(3) Materijali i predmeti, koji se stavljaju na tržište, moraju se identificirati posebnim sistemom, koji omogućava njihovu sljedivost putem deklariranja ili odgovarajuće dokumentacije ili podataka.

Član 12.
(Naučni odbor)

- (1) Agencija osniva Naučni odbor, kao stručni organ za utvrđivanje i primjenu novih naučnih mišljenja i saznanja, sastavljen od stručnjaka za kvalitet i primjenu materijala i predmeta namijenjenih za kontakt s hranom.
- (2) Naučni odbor će kroz učešće u radu međunarodnih organizacija koje donose preporuke i standarde o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom, prilikom raznih nedoumica ili tumačenja rezultata istraživanja ili analiza, uzimati mišljenja tih organizacija u svojim preporukama.
- (3) Naučni odbor sve svoje aktivnosti mora obavljati s visokim stepenom transparentnosti.

Član 13.
(Zaštitne mjere)

- (1) Kada, kao rezultat novih informacija ili preispitivanja postojećih informacija, postoje detaljne osnove da upotreba materijala ili predmeta ugrožava zdravlje ljudi, iako je u skladu s odgovarajućim posebnim mjerama, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, može privremeno suspendirati ili ograničiti njihovu primjenu.
- (2) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, o tome će odmah informirati države s kojima je potpisan ugovor o slobodnoj trgovini i obrazložiti svoju odluku.
- (3) Ako Vijeće ministara Bosne i Hercegovine smatra da su neophodne izmjene posebnih mjera kako bi se ispravile poteškoće navedene u stavu (1) ovog člana i osigurala zaštita zdravlja ljudi, te izmjene usvojit će u skladu s postupkom iz člana 7. stav (2) ovog pravilnika.
- (4) Suspendacija ili ograničenje može biti zadržano dok se ne usvoje izmjene iz stava (3) ovog člana ili dok Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, odbije da usvoji te izmjene.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14.
(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

- (1) Službene kontrole i inspeksijski nadzor nad primjenom ovog pravilnika provode se u skladu s važećim propisima o službenoj kontroli hrane i hrane za životinje.
- (2) Agencija, u saradnji s nadležnim organima, tamo gdje je to potrebno, izrađuje tehničke smjernice o uzorkovanju i testiranju kako bi se olakšao koordinirani pristup primjene stava (1) ovog člana.

(3) Referentne laboratorije za materijale i predmete u kontaktu s hranom, ovlaštene u skladu s posebnim propisom, asistirat će nadležnim organima prilikom primjene odredbi stava (1) ovog člana tako što će doprinostiti visokom kvalitetu i ujednačenosti analitičkih rezultata.

Član 15.
(Prijelazne odredbe)

Materijali i predmeti koji nisu u skladu s ovim pravilnikom a koji su, po važećim propisima, stavljeni na tržište prije dana stupanja na snagu ovog pravilnika, mogu se utrošiti do isteka zaliha, a najkasnije tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 16.
(Stupanje na snagu)

(1) Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

(2) Član 11. ovog pravilnika primjenjivat će se nakon dvije godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

VM broj 90/10
21. januara 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Nikola Špirić**, s. r.

ANEKS I.

**LISTA GRUPA MATERIJALA I PREDMETA ZA KOJE SE MOGU UTVRDITI
POSEBNE MJERE**

- 1 Aktivni i inteligentni materijali i predmeti
- 2 Adhezivi
- 3 Keramika
- 4 Pluto
- 5 Guma
- 6 Staklo
- 7 Jonsko izmjenjivačke smole

- 8 Metali i legure
- 9 Papir i karton
- 10 Plastika
- 11 Tinta za štampanje
- 12 Regenerirana celuloza
- 13 Silikoni
- 14 Tekstil
- 15 Lakovi i premazi
- 16 Vosak
- 17 Drvo

ANEKS II.

OZNAKA